

Kadın Çalışmaları Kitaplığı - 1*

S. Betül Kaya

Geçmişten günümüze kadar kadın çalışmaları alanında çeşitli eserler verilmiştir ve hâlâ verilmektedir. İtalyan yazar Christine De Pizan eserlerinde kadın meselesini toplumsal cinsiyet bağlamında ele alan ilk yazar olarak bilinmektedir. Pizan, 1405 yılında *Le Livre de la Cité des Dame* [Kadınların Şehri] ve *Le trésor de la cité des dames* [Kadın Şehrinin Hazinesi] eserlerini yayımlamıştır. 1622’de yayımlanan *Égalité des Hommes et des Femmes* [Kadınların ve Erkeklerin Eşitliği Üzerine] isimli kitabın yazarı olan Fransız Marie Le Jars de Gournay ve 1792’de *A Vindication of the Rights of Women* [Kadın Hakların Gereçlendirilmesi] kitabını yazan İngiliz yazar Mary Wollstonecraft de feminist literatürün en önemli isimlerinden görülmektedir. Bu temel eserlerle birlikte feminist yazında birçok eser ele alınmıştır. Beş kitap önerisiyle başlattığımız Kadın Çalışmaları Kitaplığı’nın ilk dört eseri akademi alanındaki çalışmalar olurken son eser uzun bir öykü niteliğindedir. Kitap referans listesi oluşturulurken kadın çalışmaları alanının temel eserlerinden günümüze kadar etkili olan başucu kitaplarının seçilmesine özen gösterilmiştir.

İkinci Cins - Simone De Beauvoir

En önemli eserinin hayatı olduğu söyleyen Fransız yazar Beauvoir, ikinci dalga feminizmin öncülerinden sayılmaktadır. “Kadın doğulmaz, kadın olunur.” sözüyle toplumsal cinsiyete vurgu yapan Beauvoir sadece feminist düşün dünyasını değil aynı zamanda hem Avrupa’daki hem de Amerika’daki birçok kişiyi derinden etkilemiştir. *İkinci Cins* kitabı Genç Kızlık Çağı, Evlilik Çağı ve Bağımsızlığa Doğru olarak 3 cilt halinde yayımlanmıştır. 1949 yılında yayımlanan bu kitap hâlâ kadın çalışmaları alanındaki temel eserlerden biri olarak görülmektedir.

Aynı zamanda varoluşçu feminist olan Beauvoir, tüm hayatını birlikte geçirdiği Jean Paul Sartre’in “öteki” kavramını kendi çalışmalarında tekrardan ele almıştır.

“Kadın öyle bir durumdadır ki, -bütün insanlar gibi özgür ve özerk bir varlık olduğu hâlde- yine de kendini, erkeklerin onu Öteki statüsünü benimsemeye zorladıkları bir dünyada yaşar bulur.” [Beauvoir]

Orijinal Başlık: *Le Deuxième Sexe*

Künye: De Beauvoir, Simone. (1993). *Kadın “İkinci Cins”*: Genç Kızlık Çağı, Çev. Bertan Onaran, İstanbul: Payel Yayınları.

Feminist Teori – Josephine Donovan

İngiliz edebiyatı profesörü olan Donovan tarafından ele alınan eser 1985 yılında yayımlanmıştır. Kitap sekiz bölümde oluşmaktadır ve bu bölümlerde Aydınlanmacı Liberal Feminizm’den Radikal Feminizm’e kadar birçok feminist kuram anlatılmaktadır. Feminist kuramlar “birinci dalga” ve “ikinci dalga” feminist hareketleri bağlamında incelenmiştir.

* sosyalbilimler.org Kadın Çalışmaları editörü S. Betül Kaya tarafından hazırlanmıştır.

Editörün E-Posta Adresi: betul.kaya@sosyalbilimler.org | **Yayın Tarihi:** 13/10/2019

Erişim Linki: <https://www.sosyalbilimler.org/kadin-calismalari-kitapligi-i>

Geçmişten günümüze feminist hareketin hangi aşamalardan geçtiğini, feminizmin tek bir teorisinin olmadığını ve birçok alandan beslendiğini ortaya koymaktadır. Toplumsal cinsiyet ve kadın çalışmalarında başucu niteliğinde olan bu kitap feminist kuramın tarihsel kimliğini detaylı bir şekilde ele alınmaktadır.

Donovan, kitabı yazma amacını şu cümlelerle özetlemektedir:

“Kadınlar kendi tarihlerini öğrenip yeni kuşaklara öğretmedikçe, köleliğin eski örüntülerinin tuzağına düşecekler ve güçlkle kazanılmış özgürlükleri yitireceklerdir. Bu tarihin önemli bir bölümü, yüzyıllar boyunca geliştirilmiş olan feminist kuramdır. Kadınlar bu kuramın bilgisine sahip olmadıkça cahil kalacaklardır.”

Orijinal Başlık: *Feminist Theory The Intellectual Traditions of American Feminism*

Künye: Donovan, Josephine. (2014). *Feminist Teori*, Çev. Aksu Bora, Meltem Ağduk Gevrek, Feyziye Sayılan, İstanbul: İletişim Yayınları.

Demokrasinin Cinsiyeti - Anne Phillips

Anne Phillips, 1991 yılında yayımladığı *Demokrasinin Cinsiyeti* adlı eserinde şu temel sorulara cevap aramaktadır; demokrasi, bir toplumsal cinsiyet olarak kadınları da içerecek şekilde nasıl dönüştürülebilir, kadınların erkeklerle temsili eşitliği nasıl sağlanabilir, farklı demokrasi anlayışları kadınları nasıl konumlamaktadır, seçim sistemlerinde yapılacak değişikliklerle kadınların meclislerde daha fazla yer almaları sağlanabilir mi ve bu tür değişiklikler toplumsal eşitlik sağlamaya yeter mi? Bu sorular kitabın genel eksenini oluştururken aynı zamanda Phillips yeni bir sistemin mümkün olup olmadığı üzerine tartışma alanı yaratıyor.

Öte yandan Phillips, politikanın toplumsal cinsiyetin kör nokta olarak kalmadığı bir şekilde yeniden kavramsallaştırması gerektiğini vurgular ve demokrasinin her iki cinsiyetin dahil edilerek yeniden düşünülmesinin toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında önemli olduğunu belirtir. Bununla birlikte, heterojenliği ve farklılığı tanıyabilen ama herkesi yalnızca bir yönle tanımlayan bir özcülüğe teslim olmayan yeni bir politik dil bulmak zorunda olduğumuzu belirtir.

Orijinal Başlık: *Engendering Democracy*

Künye: Phillips, Anne. (1995). *Demokrasinin Cinsiyeti*, Anne, Çev. Alev Türker, İstanbul: Metis Yayınları.

Birkaç Arpa Boyu... 21. Yüzyıla Girerken Türkiye’de Feminist Çalışmalar – Serpil Sancar

Türkiye’de kadın çalışmaları alanında yeni bir paradigmanın oluşması, yeni bir modernlik ve kadın dayanışması anlayışının meyve vermesinde akademideki feminist çalışmaların etkisi ve kadınlar arası ortaklık siyasetinin farklı kadınlıkları içine alacak şekilde yeniden tanımlanabilme olasılığını ele alan *Birkaç Arpa Boyu...*, Koç Üniversitesi Yayınları etiketiyle Prof. Dr. Nermin Abadan Unat’a Armağan olarak 2011 yılında yayımlanmıştır.

1970’lerden bugüne Türkiye’de gerçekleştirilen kadın çalışmalarının özeti olan bu kitap “bugünden geçmişe bakıldığında kaç arpa boyu yol alındığını düşünmek, sorgulamak ve fark

etmek” amacıyla yazılmıştır. Kitapta kadın çalışmaları alanında emek veren birçok ismin çalışması bulunmaktadır. Kadın meselesi tarih, ekonomi, hukuk, medya, kimlik ve inanç politikaları gibi çeşitli ana başlıklar altında incelenmiştir. Kitap, Türkiye’deki kadın çalışmaları alanında çalışacak araştırmacılar için rehber niteliğini taşımaktadır.

Künye: Sancar, Serpil. (Der.) (2011). *Birkaç Arpa Boyu... 21. Yüzyıla Girenken Türkiye’de Feminist Çalışmalar*, İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.

Sıfır Noktasındaki Kadın – Neval El Seddavi

Mısırlı feminist yazar Seddavi tarafından 1984 yılında yayımlanan *Sıfır Noktasındaki Kadın*, Firdevs’in gerçek hayat hikayesine dayanmaktadır. Yazar hakkında idam kararı verilmiş bir fahişe olan Firdevs’in yaşamını çarpıcı bir şekilde okura aktarmaktadır. Kitap, patriyarkanın yüzyıllardır hüküm sürdüğü Ortadoğu’da kadın olmayı anlatan uzun bir öykü niteliğindedir.

“Firdevs, umarsızca en karanlık sona doğru çekilmiş bir kadının öyküsüdür. Bütün zavallılığına ve umarsızlığına karşın bu kadın, benim gibi yaşamının son anlarına tanık olan herkese, yaşama, sevme ve kendilerini gerçek özgürlük haklarından mahrum bırakan bütün güçlere karşı direnip bu güçleri yenme isteği vermiştir.”

Orijinal Başlık: *Woman at Point Zero*

Künye: El Saddavi, Neval. (2017). *Sıfır Noktasındaki Kadın*, Anne, Çev. Selma Demiröz, İstanbul: Metis Yayınları.

Kayda Değer Akademik Metinler mottosuyla, 10 Ağustos 2015 tarihinde yayın hayatına başlayan *sosyalbilimler.org*, sosyal bilimler alanında çalışma yürüten her bireyin yararlanmasına veya katkı sunmasına açık akademik bir web sitesidir. Hakkında detaylı bilgi almak için sosyalbilimler.org/hakkinda sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube’da @sosbilorg kullanıcı adıyla *Sosyal Bilimler*’i takip edebilirsiniz.

sosyalbilimler.org/abonelik sayfasından e-bülten abonesi olarak, her pazar günü, o hafta içinde sosyalbilimler.org’da yayımlanan çalışmaların tamamını size gönderilecek bir e-posta ile alabilirsiniz.